

РЕШЕНИЕ

№ 918

Стара Загора, 15.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Административният съд - Стара Загора - IV състав, в съдебно заседание на пети февруари две хиляди и двадесет и четвърта година в състав:

СЪДИЯ: ДАРИНА ДРАГНЕВА

При секретар ПЕНКА МАРИНОВА и с участието на прокурора ГРИША СПАСОВ МАВРОВ като разгледа докладваното от съдия ДАРИНА ДРАГНЕВА административно дело № 20237240700478 / 2023 г., за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на 127 ал.2 от Закона за опазване на околната среда вр. с чл.128 и сл. от АПК, образувано по жалбата на Сдружение „За земята-достъп до правосъдие“ против Решение № 50-НО-ИО-А5/21.12.2018г за актуализиране на Комплексно разрешително №50/2005г на ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК-2 ЕАД село Ковачево за експлоатация на Горивна инсталация за производство на електроенергия и Инсталация за производство на водород и Депо за инертни, строителни, опасни и неопасни отпадъци, издадено от Изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда на основание чл.120 ал.1 предл пето във връзка с чл.123 ал.3, чл.124 ал.2 т.5, т.6, ал.3 предл второ и ал.5 т.1 от ЗООС, в ред в сила от 28.08.2019г, и във връзка с чл.16 ал.13 предл първо от Наредбата за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни / НУРИКР/. С Решението за актуализация Изпълнителния директор на ИАОС поставя следните нови условия: Условие № 3.4 - Притежателят на разрешителното да изпълни следните мерки за привеждане на „Горивна инсталация за производство на електроенергия с номинална мощност 4 312 MW по Условие 2 в съответствие с изискванията на Решение №2017/1442/ЕС за формулиране на заключения за НДНТ за големи горивни инсталации / Решението за НДНТ-СЕН/: В срок до 17.08.2021г за СОИ ½, СОИ/3/4, СОИ 5/6, СОИ 7 и СОИ 8 подмяна на съществуващи впръскови дюзи с нов модел съвременни аксиални дюзи, монтаж на отражателни пръстени около стените на абсорберите, монтаж и пускане в работа на система за сулфитен анализатор. В срок до 17.08.2021г за СОИ 5/6 монтаж на нови компресори за окисляващ въздух за подмяна на съществуващи въздушни вентилатори, а за СОИ 7 и СОИ 8 монтаж на пето дюзово ниво. Условие №9 Емисии в атмосферата от точкови източници: Нито една от посочените емисии в атмосферата не трябва да превишава емисионните норми, определени в Таблица 9.2.1-2- продължение и Таблица 9.2.1-3- продължение, чрез експлоатация единствено на точкови източници на емисии в атмосферния въздух, посочени в Таблица 9.2.1-2 и Таблица 9.2.1-3 и обозначени на Генплан с изпускащите устройства към Решение № 50-НО-ИО-А4/2017г. Условие 9.2.1 Горивната инсталация за производство на електроенергия с номинална топлинна мощност 4 312 MW, Таблица 9.2.1-2 продължение Комин Н-135м-7 и Комин Н-135м-8 и Таблица 9.2.1-3- продължение Комин1 Н135м, Комин 2 Н135м и Комин Н135м-5/6: НДЕ за Серен диоксид минимум 97% степен на десулфуризация, средногодишна стойност, но след 17.08.2021г, а до тогава 96% степен на десулфуризация. НДЕ за живак - средногодишна стойност от 30mg/ Nm³ / милиграма на кубичен метър нормален въздух/, след 17.08.2021г и без НДЕ до тази дата. НДЕ за серен диоксид и живак са определени на основание чл.123а ал.3 от ЗООС като се разрешава изгаряне само на въглища, добивани от басейн Марица Изток. Всяка горивна инсталация може да се

експлоатира без пречиствателни съоръжения до 120 часа годишно, при аварийни спирания на пречиствателните съоръжения

Мотивите за актуализиране и прилагане на чл.123а ал.3 от ЗООС са следните: Публикувано е Решение за изпълнение /ЕС/2017/1442 за формулиране на заключения за най-добри налични техники при големи горивни инсталации. Представена е от оператора документация за предоставяне на дерогация, съгласно изискванията на чл.123а ал.3 от ЗООС, която включва обосновка на техническите характеристики на инсталацията, въз основа на която е извършена Оценка на технологиите за оползотворяване на местни лигнитни въглища от Мини Марица Изток в ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД от Технически Университет гр. София - Технологии ЕООД. Анализ на разходите, свързани с постигането на емисионните нива за серен диоксид от $320\text{mg}/\text{Nm}^3$ /милиграма в един кубичен метър нормален въздух/, съответстващи на 98.32% сероочистване и емисионни нива за живак /Hg/ от $7\mu/\text{Nm}^3$ /микрограма на кубичен метър нормален въздух/, посочени в Заключението за НДНТ, извършен от „Ge Boiler Deutschland“ GmbH. Анализ на ползите за околната среда, свързани с постигането на нивата на емисиите, посочени в Заключението за НДНТ при големи горивни инсталации, извършен от Amec Foster Wheeler Environment and Infrastructure UK limited -А. Ф. У., с предложени технологични промени, които включват модификация на съществуващата впръскава система, инсталиране на пръстени около стените на абсорберите и инсталиране на нова система за сулфитен анализ. С реализацията на тези промени, свързани с повишаване ефективността на пречиствателните съоръжения ще се достигне степен на очистване на димните газове от серен диоксид до 97% да СОИ $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, 7 и 8 и 97.5% за СОИ 5/6. Коефициентът на съотношение между постигнатите допълнителни ползи за околната среда, спрямо разходите за спазване на емисионни нива /НДНТ-СЕН/ за емисии във въздуха на серен диоксид, живак и азотен окис по Решение №2017/1442/ЕС за формулиране на НДНТ е значително под приетата препоръчителна гранична стойност от 0.7, съгласно насоките за подготовка на информация и кандидатстване за предоставяне на дерогация по реда на чл.123а ал.3 от ЗООС, съответно чл.15 ал.4 от Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността. Съотношението между стойността на разходите за спазване на емисионните нива по Решение №2017/1442/ЕС и стойността на постигнатите ползи потвърждава, че разходите за постигане на емисионните нива по ВАР 21 и ВАР 23 от Решение /ЕС/ 2017/1442 за формулиране на заключения за НДНТ при големи горивни инсталации са несъразмерни на очакваните ползи за околната среда. Това е обусловено от техническите характеристики на инсталацията, проектирана за работа със специфичните качества на наличното местно гориво - лигнитни въглища, които са по-малко калорични, но имат високо съдържание на сяра. Извършеното математическо моделиране по метода PLUME за изчисляване на очакваните максимални концентрации на серен диоксид в приземния въздушен слой потвърждава, че в режим на отпусната дерогация разрешените за изпускане емисии не водят до нарушаване на качеството на въздуха над околните населени места, в съответствие с условията на чл.123 ал.4 от ЗООС за осигуряване качеството на въздуха и на висока степен на опазване на околната среда. Горивната инсталация използва местно твърдо гориво, добивано от басейна на мини „Марица Изток“ ЕАД, което поради своите характеристики не позволява спазването на нормите за допустими емисии за серен диоксид, поради което нормата е определена като минимални степени на десулфуризация, в съответствие с чл.12 от Наредбата за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни оксиди и прах, изпускани в атмосферата от големи горивни инсталации, и чл.31 от Директива 2010/75 ЕС относно емисиите от промишлеността. На основание чл.123 ал.1 т.1 буква б от ЗООС нормите за допустими емисии могат да бъдат допълнени или заменени от равностойни показатели или технически мерки, осигуряващи равностойна степен на опазване на околната среда. За Комин Н-135м-5/6 е определена степен на десулфуризация от 97.5% като са взети предвид представената документация и доклади от автоматичната система за собствени непрекъснати измервания на СОИ / сероочистващи инсталации/. Извършеното математическо моделиране за изчисляване на очакваните максимални концентрации на живак в приземния въздушен слой показва резултат за средногодишни и средно часови нива по-ниски от средно денонощната норма, определена в Наредба №14/23.09.1997г за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места /Наредба № 14/, което е в

съответствие с чл.123а ал.4 от ЗООС за осигуряване качеството на въздуха и осигуряване на висока степен на опазване на околната среда.

За постигане на определената степен на десулфуризация от 97% притежателят на Разрешителното ще следва да извърши инвестиции в размер на 12 589 000лв, съгласно Инвестиционна програма за привеждане в съответствие с условията на КР №50/2005г, с последна актуализация по обжалваното Решение на Изпълнителния директор на ИАОС. Дерогацията е безсрочна, до предвидените в чл.124 ал.2 т.6 и чл.126 ал.2 т.5 от ЗООС случаи и чл. 15 ал.4 буква б, параграф последен от Директива 2010/75/ЕС за емисиите от промишлеността.

В хода на административното производство РИОСВ Стара Загора предлага към Условие 9.2.1, Таблица 9.2.1-2 продължение и Таблица 9.2.1-3 продължение - степен на десулфуризация по-голяма или равна на 98% и НДЕ за серен диоксид от $320\text{mg}/\text{Nm}^3$. В становището си РИОСВ Стара Загора посочва, че моделирането /метод PLUME/ не е съобразено с розата на вятъра -преобладава посока в годишен аспект от североизток, с цел оценка на приноса към общото замърсяване в град Гълъбово, а очакваните средночасови концентрации превишават нормите за качество на атмосферния въздух по показател серен диоксид и при двете алтернативи / сероочистване по-голямо или равно на 97% и сероочистване равно на 98%/ . Становището на РИОСВ Стара Загора, подадено до ИД на ИАОС / стр.83-85, класъор II към адм.д.№751/19г на АССГ/: Оценява се привеждането на голямата горивна инсталация в съответствие с Решение №1017/1442/ЕС за формулиране на заключения за най-добри налични техники за големи горивни инсталации, включително и ползите, свързани с опазване на околната среда спрямо необходимите инвестиции за постигане на посочените в същото Решение Норми за допустими емисии. От разгледаните две алтернативи, операторът е избрал алтернатива 1, а именно: повишаване ефективността на десулфуризация на СОИ да бъде по-голяма или равна на 97%, но без достигане на $320\text{mg}/\text{Nm}^3$ по показател серен диоксид и на $0.07\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ за живак. За целта се предвиждат промени в работата на съществуващите пречиствателни съоръжения - сероочистващи инсталации към отделните блокове. Технологичните решения предвиждат подобряване на масообмена между газовата и течната фаза в абсорбера, модификация на съществуващата впръскова система и инсталиране на пръстени около стените на абсорберите. Не се предвижда промяна във вида на пречиствателните съоръжения. За целите на доказване на отсъствие на значително замърсяване е извършена оценка на климатичните и метеорологичните фактори като предпоставка за качеството на атмосферния въздух при експлоатацията на инсталацията; моделиране на емисиите на вредни вещества от инсталацията, тяхното разсейване и разпределението на емитираните замърсители, по време на експлоатацията в приземния въздушен слой, по утвърдена методика PLUME; количествена характеристика на емисиите на вредни вещества, съобразена с определения в КР дебит на отпадъчните газове. Моделирането не е съобразено с розата на вятъра - преобладаващата посока в годишен аспект е от североизток. В преработената и допълнена оценка за прилагане на НДНТ, представена от оператора, на стр.51-ва гръб, втори абзац, класъор II-ри, от делото на АССГ е посочено, че ветрове с посоки Северозапад и Североизток с ниска скорост от 1 метър в секунда, които могат да доведат до пренос на замърсени въздушни маси към село Полски градец, съответно към град Гълъбово, не се наблюдават в района на Централата. Доминиращите ветрове в тези две посоки са със скорост от 3.6 метра в секунда с 2.7% честота за вятър с посока СЗ, съответно със скорост от 3.9 метра в секунда и честота от 31.17% за вятър с посока СИ. Максималните приземни концентрации на замърсителите при посока на вятъра към населените места се очакват на 1284 метра, съответно на 1557 метра от по-близкия източник тоест тези концентрации са извън границите на населените места, разположени на повече от 6 км / Полски градец/ и на над 20 км за град Гълъбово от Централата. Според РИОСВ Стара Загора очакваните средно часови концентрации, съгласно Техническа обосновка на невъзможността за спазване на НДНТ-СЕН, превишават нормите за качество на атмосферния въздух по показател серен диоксид и при двете алтернативи /97% и 98% ДДГ/. С оглед горното исканата дерогация за спазване на степен на десулфуризация на СОИ равна на 97% без достигане на $320\text{mg}/\text{Nm}^3$

не следва да се допуска, защото техническата обосновка за прилагането на чл.123а ал.3 от ЗООС не доказва по категоричен начин изпълнението на чл.123а ал.4 от същия закон.

В Техническата обосновка на невъзможността за спазване на някои норми за допустими емисии, формулирани като най-добри налични техники -стр. 85, папка към класьор II по дело 751/19г на АССГ, таблица 5.6 са показани стойности на средночасови концентрации на серен диоксид при 97% десулфуризация от $852.91\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ / не е използвана мерна единица милиграм/, а според Наредба № 12/15.07.2010г в ред. ДВ бр.48/16.06.2017г за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон / Наредба № 12/ следва да бъдат до $350\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ - не съответствието е установено изрично. При 98% десулфуризация също не се достига средночасовата концентрация от $350\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ серен диоксид, защото очакваните средно часови концентрации са $568.61\mu\text{g}/\text{Nm}^3$. По отношение на живака е посочена очаквана средночасова концентрация от $0.09\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ при допускане на дерогация с определяне на $50\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ живак в димните газове, но ако се спази Решението на ЕК за НДНТ -СЕН за $7\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ тогава очакваната средночасова концентрация на живак би била $0.01\mu\text{g}/\text{Nm}^3$. Посочено е, че Наредба № 14 за пределно допустими концентрации на замърсители в атмосферния въздух на населените места определя $0.3\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ на кубичен метър, но няма норма по Наредба № 12. Стойностите на концентрациите на замърсителите, посредством математическо моделиране с метода PLUME са определени въз основа на входящи параметри на емисиите на вредни вещества и дебита на отпадъчните газове от ЕК 1-12, както са определени в КР №50/2005г. Емисиите на серния диоксид са изчислени при режима от 97% и при режим от 98% сероочистване, и концентрация на серен диоксид в димните газове на входа на СОИ от $16\ 000\text{mg}/\text{Nm}^3$, колкото е установената от докладите за СНИ за периода 2014-2017г концентрация на серен диоксид на вход на СОИ. Аналогично е за концентрациите на замърсителя живак - при спазване на норма в НДНТ от $7\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ и при дерогация, определяща стойност от $50\mu\text{g}/\text{Nm}^3$. Средногодишната концентрация в атмосферния въздух на серен диоксид / очаквана/ при 97% десулфуризация на димни газове е $27.25\mu\text{g}/\text{Nm}^3$, а при 98% десулфуризация е $18.17\mu\text{g}/\text{Nm}^3$. Средногодишната концентрация на живак е $5.10^{-4}\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ при дерогация с НДЕ от $50\mu\text{g}/\text{Nm}^3$, а при спазване на НДНТ-СЕН от $7\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ средногодишната концентрация на живак е 5.10^{-5}

Въз основа на тези изчисления посредством математическо моделиране по метода PLUME, в хода на административното производство операторът е посочил, че и при двата режима на работа на СОИ - дерогация с определяне степен на сероочистване от 97% и при определяне на 98% степен на сероочистване, което според него е спазване на НДНТ-СЕН, макар че $320\text{mg}/\text{Nm}^3$ серен диоксид се постигат при 98.32% сероочистване / Доклад на „Ge Boiler Deutschland“ GmbH/, ще бъдат спазени препоръчителните норми за опазване на човешкото здраве на СЗО, както и определените в Наредба № 12 норми за опазване на природните екосистеми по отношение на замърсителя серен диоксид. За замърсителя живак няма посочени референтни стойности на средногодишна норма, а СЗО също не препоръчва норми за този замърсител. Освен това е видно, че и при двата процента на десулфуризация / 97% и 98%/ е налице възможност за превишаване на средночасовата норма на серен диоксид, определена в Наредба № 12/15.07.2010г за норми за серен диоксид, азотен диоксид, ФПЧ, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух. Наредба № 14/23.09.1997г за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух в населените места нормира единствено средно денонощни стойности за съдържание на живачни съединения във въздуха от $0.3\mu\text{g}/\text{Nm}^3$, поради което и при двата режима на работа ще бъдат спазени нормите за опазване на човешкото здраве по отношение на живачни съединения. Очакваните максимални еднократни приземни концентрации на двата замърсителя при посока на вятъра към населените места град Гълъбово и Полски градец при степен на десулфуризация от 98% са на стойност $475.22\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ серен диоксид в Полски градец; $510.4\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ серен диоксид за град Гълъбово, а стойностите на приземни концентрации на живак в двете населени места са $0.01\mu\text{g}/\text{Nm}^3$. При степен на десулфуризация от 97% стойностите за Полски градец са 712.78

$\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ серен диоксид, а за град Гълъбово са $765.81\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ серен диоксид. Направено е уточнението, че изчисленията се отнасят за хипотеза на работа на всички енергоблокове едновременно при 100% капацитет при най-лошите метеорологични условия, което представлява възможен „рисков сценарий“, но на практика не осъществим, особено за летните месеци. Освен това дори едновременно да работят всички енергоблокове и да е налице вятър със скорост под $1\text{m}/\text{s}$ с посока Югоизток, при силна неустойчивост на атмосферата, превишението на приземните концентрации на замърсителите азотни и серни оксиди над нормативно определението ще се наблюдава на около 1284 метра от източниците на емисии, тоест извън границите на най-близкото подветрено населено място село Радецки, община Раднево, отстоящо на около 3 500 метра от границите на Централата. Ветрове с посока Северозапад и Североизток с ниска скорост от 1 метър в секунда, които могат да предизвикат пренос на замърсени въздушни маси към Полски градец и град Гълъбово не се наблюдават в района на Централата / Обратно на становището на РИОСВ Стара Загора за преобладаваща посока на вятъра/. Доминиращите ветрове в тези две посоки са със скорост от $3.6\text{m}/\text{s}$ с 2.7% честота и със скорост от $3.9\text{m}/\text{s}$ с 31.17% честота за посоката СИ. Максималните приземни концентрации на замърсителите при посока на вятъра към населените места се очакват на 1284метра, съответно на 1557 метра от последния източник, а Полски градец е на 6 км, докато град Гълъбово е на 24.5км от Централата. Спазването на нормата от $320\text{mg}/\text{Nm}^3$ по ВАТ 21 за серен диоксид ще струва на оператора 312.2 млн лева, при което ще се реализират ползи за околната среда в размер на 15.2 милиона лева, устойчивости, чрез подхода оценка на въздействието на очакваните концентрации на замърсителите при дерогация и при спазване на ВАТ 21 и ВАТ 23 върху населението и върху околната среда в изследвана територия с размери 45км., изготвена от Амек фостър уилър. Реализирането на нова техническа мярка за намаляване на емисиите от Живак за спазване на нормите по ВАТ 23 ще струва 295 млн лева, при което ще се реализират ползи за околна среда, оценявани на не повече от 0.6 милиона лева. В техническата обосновка изрично е посочено, че средно претеглените концентрации на замърсители, които въздействат върху населението и околната среда са очакваните само от процесите в ТЕЦ 2 и в мерна единица микрограм на кубичен метър.

Видно от Протокол от работна група, назначена със Заповед № РД-498/10.08.2018г на министъра на околната среда и водите, в периода 13.08.2018г-26.09.2018г е извършен преглед на документацията за предоставяне на дерогация/ стр.49, папка в класър II от делото на АССГ/ и е приела следното: Съгласно оценката за прилагане на най-добри налични техники разходите за постигане на емисионните нива за серен диоксид и живак, определени в Решението на ЕК за НДНТ са несъразмерно високи спрямо ползите за околната среда. Разходи в размер на 312 200 000 млн лева за монтаж и експлоатация на оборудване, чрез което да се постигне нормата за серен диоксид от $320\text{mg}/\text{Nm}^3$ ще доведат до ползи околната среда и човешкото здраве от 15.2 милиона лв или стойността на ползите е по-малко от 0.7 от стойността на разходите - коефициент на съотношение, над което се приема, че разходите не са несъразмерно големи спрямо ползите. За спазване на нормите по ВАТ 23 са необходими инвестиции в размер на 295млн лева, а ползите главно от опазване на човешкото здраве са в размер на 0.6млн лева. Възприето е устойчивостяване на ползите по пътя на въздействието, а не стойността на разходите за щети от избегнати емисии за периода 2021г-2032г, която възлиза на 725 млн евро при 160 млн евро разходи за достигане на стойностите по ВАТ 21. Стойността на избегнатите разходи за щети от 725 милиона евро е изчислена от консултанта като произведение на определените от Европейската агенция по околна среда конкретно за България стойности на разход за щети на тон избегнати емисии и общия размер на намалението на емисиите при спазване на ВАТ 21 и ВАТ 23, което е 4.736 тона на година за серен диоксид и 1.121 тона за живак. При дерогация ще се изпускат 22 600 тона годишно серен диоксид, а при спазване на ВАТ 21 ще се изпускат 17 294 тона годишно. При дерогация емисията на живак е 1.513 тона на година, а ако се спазва ВАТ 23 ще се изпускат 0.392тона, което е равно на разлика от 1.121 тона. Посочените количества на емисиите на серен диоксид и на живак, които ще се изпускат при дерогация и при спазване на ВАТ 21 и ВАТ 23 са в основата на вариантите „нормален режим на работа“ и работа при спазване на емисионните нива по ВАТ 21 и ВАТ 23, които са взети предвид от А. Ф. У. и при двата подхода за оценка на ползите за околната среда - разходи

за щети и оценка на ползите по пътя на въздействието. Подхода за оценка на ползите по пътя на въздействието се основава на средногодишните количества емисии на замърсители - посочените тонове емисии и при двата режима на работа и тяхното въздействие върху територия с определена площ, изразено чрез очаквани най-ниски, най-високи и средни концентрации само от ТЕЦ 2 - изрично уточнено в Техническата обосновка на невъзможността за спазване на НДНТ, но не е уточнено дали това са стойности на средно часови, средно годишни или средно дневни концентрации - виж стр.139, Техническа оценка, папка в класьор II по делото на АССГ. В Протокола на работната група също срещу стойност на разходи, на пример липсва лева или евро, но при сравнение с Анализа на разходи за техническо оборудване, съответно с Анализа на ползите се установява коя парична единица е имала предвид работната група. Очакваните приземни концентрации на серен диоксид, на които ще бъде изложено населението са: при обичаен сценарий на работа - $0.567\mu\text{g}/\text{Nm}^3$, а при спазване на ВАР 21 - $0.441\mu\text{g}/\text{Nm}^3$. За живак очакваните експозиции на населението при обичайна практика са: възрастен 24.3ng day^{-1} , дете 13.2ng day^{-1} , а при спазване на ВАР 23 са 6.3 за възрастен и 3.4 за дете в същите мерни единици от нанограм на ден. Въздействието на серния диоксид върху здравето е изчислено въз основа на две различни функции концентрации-отговор. Дневна смъртност поради серен диоксид при обичайна практика е 0.05%, а при намаляване на емисиите 0.04% или редуциране с 22%; смъртни случаи годишно поради серен диоксид са 4.2 при нормална работа срещу 3.2 случая при спазване на ВАР 21 или редуциране с 0.9 случая; прием в болници поради респираторни проблеми поради серен диоксид при нормална работа 0.028% срещу 0.022% при спазване на ВАР 21 и редукция от 22%; прием в болница за година, поради респираторни проблеми, поради серен диоксид 0.96% -4.75% при обичаен режим на работа, а при спазване на ВАР 21 0.75% до 3.70% или редукция в рамките на 0.2-1.1%. Базови показатели/ норми: смъртност от 1.613 на 100 000 годишно, прием в болници, поради респираторни проблеми 3.391-16.771. Прогнозното въздействие върху здравето на местното население, произтичащо от емисиите на серен диоксид и живак от централата при липса на допълнително намаляване тоест при сценарий режим на работа с дерогация се оценява на приблизително равно на четири допълнителни смъртни случая годишно и между един и пет приема в болница годишно - следователно вероятно е да се касае за очаквани приземни концентрации средно годишно. Тези смъртни случаи и приеми в болница вероятно ще бъдат разпределени върху редица отделни лица и ще допринесат в малка част за много смъртни случаи и преми в болница, отколкото да бъдат единични идентифицирани случаи - каквото и да означава тази информация, тя е цитирана точно така в Техническата обосновка на невъзможността за спазване на някои норми за допустими емисии, формулирани в НДНТ, която работната група взема предвид, съгласно Протокола. Всъщност, установява се какво означава това изречение само, когато се прочете Анализа на А. ф. У., според който индивидуалния риск за населението в територията, която се изследва въздействието на концентрациите на замърсителите, е малък - няма да се променят здравните статистически данни при спазване на НДНТ. Емисиите на серен диоксид могат да допринесат за до 425 сиптома-дни/годишно при деца с астма от цялото проучвано население / по-малко от 0.09 симптом-дни на година на дете с астма/. Тези въздействия ще бъдат намалени с 22% след намаляване на месиите.

Работната група е взела предвид, че възможната техника за сероочистване е тази, която се използва в момента - димните газове се изпускат през мокър комин и посредством димни вентилатори постъпват в СОИ за очистване от серен диоксид, чрез мокър варовиков метод. Степента на сероочистване, която се постига до момента е 96%. Праховото изгаряне като НДНТ не е приложимо поради високото съдържание на сяра в лигнитните въглища, а морска вода липсва - отдалеченост на Централата от най-близкото море. Другата НДНТ по ВАР 21 - избор на друго гориво също е не приложима, защото според Оценка на технологиите за оползотворяване на местни лигнитни въглища от ММИ в ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД котлите са проектирани с компановка, която не позволява използване на друг вид гориво, включително и вид по-калорични въглища. Инсталацията може да изгаря само местните ниско калорични и с високо съдържание на пепел и сяра въглища. С прилаганата към момента техника за пречистване на димните газове не може да се постигнат нивата за емисии на серен диоксид от ВАР 21 от $320\text{ mg}/\text{Nm}^3$. В „Анализ на разходите за постигане на емисионните нива, посочени в Заключението за НДНТ“ извършен от GE Boiler Deutschland

са разглеждани технически мерки, които могат да бъдат приложени, за да се повиши степента на сероочистване до 98.32%, което ще доведе до спазване на средногодишната норма за серен диоксид по BAT 21 от 320 mg/Nm³. Изводите от този Анализ са, че общият размер на инвестицията достига 108 842 000лв., а общият размер на експлоатационните разходи за 12 годишен период на експлоатация са 203 358 000лв или общо разходите възлизат на 312 200 000милиона лева / над 160 милиона евро/. При използване на технически предложения, които ще доведат до 97% сероочистване ще са необходими общо инвестиционни и експлоатационни разходи от 40 000 000лева.

По въпроса за приноса на инсталацията по отношение на КАВ, работната група е приела следното: Посредством математическо моделиране с метода PLUME емисиите на серен диоксид, изпускани в атмосферния въздух при работа на всички разрешени котли на четирите ТЕЦ, разположени в енергиен комплекс „Марица Изток“ са както следва:

При минимална степен на сероочистване, съгласно действащите КР и входни данни средните стойности на концентрациите на вход на СОИ, отчетени от автоматичната система за собствени непрекъснати измервания /СНИ/ за периода 2014-2017г и при измерена максимална концентрация на емисиите от 400 mg/N³ / при вариант на работа, спазвайки изискванията на Заключенията, която отговаря на н320mg/N³, отчитайки 20% доверителен интервал, определен съгласно Приложение V, част 3 т.9 от Директива 2010/75 ЕС относно емисиите на промишлеността.

И при двата варианта са заложили следните параметри: - посока на вятъра североизточна 58 градуса, скорост на вятъра - 1м/с, клас на устойчивост - А, силно неустойчива / това е най-благоприятния вариант за разсейване на замърсителите, който е обсъден в Актуализираната програмата на Община Гълъбово за управление на качеството на атмосферния въздух/, резултатите са следните:

Концентрациите при спазване на условията, определени в действащите КР - в началото на град Гълъбово - 118µg/Nm³ , в пункт АИС гр. Гълъбово - 108 µg/Nm³ , в края на град Гълъбово-68 µg/Nm³.

Концентрациите при спазване на условията, определени в Заключенията: в началото на град Гълъбово 78 µg/Nm³, в АИС гр. Гълъбово - 72 µg/Nm³, в края на град Гълъбово - 46 µg/Nm³.

Резултатите от моделирането показват, че и при двата режима на работа в град Гълъбово не се очакват превишения на средночасовата норма за опазване на човешкото здраве за серен диоксид от 350 µg/Nm³, съгласно Наредба № 12 за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух. Тоест, не може да бъде прието за коректно евентуално обвързване на даването на дерогация с регистрираните в АИС Гълъбово превишения на нормите за съдържание на серен диоксид в атмосферния въздух. При сегашното положение максималните концентрации при възможно най-неблагоприятните условия / не е отчетено, че устойчивост на атмосферата от клас А е най-благоприятен вариант, нито е посочено при какви метеорологични условия се сбъдва/, са в пъти под установените норми, а характерът и стойностите на регистрираните в АС превишения са такива, че не може да се очаква, че прилагането на изискванията на Заключението би довело до тяхното преустановяване. В представеното от оператора математическо моделиране грешно е заложена посока на вятъра от 315 градуса. При извършеното контролно моделиране в посока Полски градец за емисиите на серен диоксид се получават следните концентрации: при спазване на КР максимална еднократна концентрация от 354µg/Nm³ на разстояние от 2 км., концентрация в Полски градец - 2.7x10⁻¹⁷ µg/Nm³. Концентрация при исканата дерогация на разстояние от 2км е равна на 265 µg/Nm³ , в село Полски Градец е 2.7x10⁻¹⁷ µg/Nm³. Резултатите в посока град Гълъбово показват максимално еднократната концентрация от 1021 µg/Nm³ на разстояние от 1.3км, а в града се очаква да бъде 5.9 µg/Nm³ . Очакваната максимално

еднократна концентрация на азотните оксиди от $355.58 \mu\text{g}/\text{Nm}^3$ е на разстояние 1.3км, в посока 135 градуса и не попада в границите на населеното място.

В представения „Отчет относно определяне на общата концентрация на живак и живачни съединения в атмосферния въздух в района на площадката на ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД и населени места в близост до централата“, с който се прави анализ на измерената обща концентрация на живак и съединения на живак в атмосферния въздух в района на площадката и населените места, а така също в района на кв. Дървеница в град София се установява, че най-високата измерена на 21.11.2017г концентрация на живак в атмосферния въздух е в село Радецки, община Нова Загора от $5\text{ng}/\text{Nm}^3$ или $0.000005\text{mg}/\text{Nm}^3$, а в района на кв. Дървеница е в същия порядък от $3\text{ng}/\text{Nm}^3$. Тези резултати са много по-ниски от $0.0003\text{mg}/\text{Nm}^3$, колкото е определената средно денонощна концентрация по Наредба №14 за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух в населените места.

Протокола е подписан с особено мнение от г-жа К. К., началник отдел КПКЗ, дирекция „Разрешителни режими“ при ИАОС, поради следното: В деня на събирането на работната група е била в законоустановен отпуск, поради което не е взела участие в обсъжданията и дебатите по въпросите свързани с възможността за допускане на дерогации. Не е съгласна с изложеното в протокола като счита, че доказателствата за допускане на дерогация за серен диоксид и живак са крайно недостатъчни. Изразява готовност да даде подробна техническа обосновка за становището си. / стр. 57 и стр.58 от папка в класьор II към делото на АССГ/.

Жалбоподателя „Сдружение за земята-достъп до правосъдие“, представлявано от И. С. П. и М. А. А., а в съдебното производство от редовно упълномощен адвокат С. и адвокат К..

Тезата на жалбоподателя: Решение № 50-Н0-ИО-А5/2018г на Изпълнителния директор на Изпълнителна агенция околна среда /ИАОС/ за актуализиране на КР №50/2005г на ТЕЦИ Марица -Изток 2 ЕАД /Решението на ИАОС/ е постановено в противоречие с материалния закон, съществено нарушение на административно производствените правила и при липса на мотиви. Не е оценен кумулативния ефект от очакваното замърсяване, без да се вземат предвид съществени факти в хода на административното производство, при което не е гарантирано, че не се причинява значително замърсяване и че се постига висока степен на опазване на околната среда като цяло.

Според мотивите към Решението на ИАОС и от заявлението на оператора се установява, че се прилага изключението в текста под Таблица 4 от ВАР 21- 97% степен на десулфуризация при най-много $320\text{mg}/\text{Nm}^3$, но без да се установява НДЕ. Изключението е за централи с обща номинална входяща топлинна мощност $\geq 300 \text{MWth}$, проектирани специално да изгарят местни лигнитни въглища, и които по технически и икономически причини не могат да спазват средногодишните норми по Таблица 4 от ВАР 21 от 10-130 mg/Nm^3 . За тях и когато са налице посочените три условия - изгаряне на местни лигнитни въглища, технически и икономически причини, поради които не могат да бъдат внедрени най-добрите налични техники и да се спазват нормите за емисиите, определени спрямо тях, горната граница е 97% степен на десулфуризация / $\text{RCG} \times 0.003/$ и най-много $320\text{mg}/\text{Nm}^3$. Екологичните ползи, съгласно чл.15 §4 от ДЕП също са оценени спрямо НДНТ-СЕН от $320\text{mg}/\text{Nm}^3$. Наред с изключението под Таблица 4 от Заключениеята за НДНТ за ГГИ, на основание чл.123а ал.3 от ЗООС административния орган предоставя на оператора разрешение безсрочно да работи без да спазва НДНТ-СЕН за серен диоксид и живак при минимална степен на десулфуризация от 97.5% за СОИ 5/6 без да определя норми за допустими емисии /НДЕ/. Според Техническата оценка към КР, изготвена на основание чл.123б ал.1 от ЗООС степен на десулфуризация от 97% за инсталацията отговаря на концентрация от $570 \text{mg}/\text{Nm}^3$ / стр.272 от ТО/. Норми на допустими емисии за живак от $30 \mu\text{g}/\text{Nm}^3$ - ниво, което е четири пъти по-високо от горната граница на НДНТ -СЕН от 1 до $7 \mu\text{g}/\text{Nm}^3$ по ВАР 23 т.2.1.6, Таблица 7 от Заключениеята за НДНТ за ГГИ.

Административният орган не е гарантирал, че не се причинява значително замърсяване, и че се постига висока степен на опазване на околната среда, което е целта на Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността - да предотврати, намали и доколкото това е възможно, премахне замърсяването, произтичащо от промишлени дейности. Разпоредбата на чл.123а ал.4 от ЗООС транспонира чл.15 §4 от ДЕП, а именно при предоставяне на дерогация не трябва да се причинява значително замърсяване и следва да се постига висока степен на опазване на околната среда. Съдът на ЕС уточни, че дерогацията не е предвидена за всички случаи, при които спазването на общите норми за допустими емисии води до разходи, които са несъразмерно високи за оператора на дадена инсталация, а може да се предостави само, ако по-малко строгите норми за допустими емисии не водят до значително замърсяване и ако въпреки нея се постига висока степен на опазване на околната среда като цяло - пар.48 от решение по дело C-375/21 на Съда на ЕС. Според решението на СЕС по дело C-375/21 значително замърсяване е налице, когато има превишение на нормите за качество на атмосферния въздух - Директивата за качество на атмосферния въздух използва понятието „пределно допустими стойности“, което е транспонирано в т.3 ДР на Наредба б№12/15.07.2010г за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, като норма за качество на атмосферния въздух, и по-конкретно на нормите за опазване на човешкото здраве. За серен диоксид тези норми са: средночасова норма за опазване на човешкото здраве от $350 \mu\text{g}/\text{Nm}^3$, която не може да бъде превишавана повече от 24 пъти в рамките на една календарна година; средноденовощна норми за опазване на човешкото здраве от $125 \mu\text{g}/\text{Nm}^3$ която не може да бъде превишавана повече от 3 пъти в рамките на една календарна година. СЕС потвърди, че с оглед Решението по дело C-730/19 СЕС, Комисия/България /Valeur limites -SO₂/ е безспорно, че нормите за качество на атмосферния въздух за серен диоксид трябва да се счита за превишени в района на въздействие на ТЕЦ Марица Изток 2 / Решение по дело C-375/21, пар.49/. Според СЕС превишаването на тези норми на територията на Община Гълъбово не може да се счита за незначително замърсяване, а непременно трябва да се счита за значително замърсяване по смисъла на чл.15 §4, ал.4 от Директива 2010/75. СЕС заключава, че компетентният орган не може да предостави дерогация на основание чл.15 §4 от Директива 2010/75 ако тя може да допринесе за превишаването на пределно допустимите стойности за качество на атмосферния въздух, определени за серен диоксид с Директива 2008/50 / Решение C-375/21, §52/. Този извод на Съда е потвърден въз основа на приложението на чл.18 от ДЕП, съгласно който когато даден стандарт за качество на околната среда изисква по-строги условия от тези, постижими при използването на НДНТ, в разрешителното следва да се включат допълнителни мерки. Разпоредбата е транспонирана в чл.123 ал.11 от ЗООС като националното законодателство използва понятието норма за качество на околната среда / т.38, §1 от ДР ЗООС/. Нормата на чл.15 §4 от ДЕП изисква предоставяне на дерогация от НДНТ-СЕН само без да се засяга чл.18, което означава, че не следва да се нарушава стандарта за качество на околната среда, а да се постига във всички случаи.

Изискването за оценка на кумулативния ефект следва от посочените правни норми, но освен това е потвърдено в решението на СЕС по дело C-375/21 - когато е сезиран с искане за предоставяне на дерогация по чл.14 ал.5 ДЕП компетентният орган трябва да вземе предвид всички относими научни данни за замърсяването, включително кумулативния ефект с други източници на съответния замърсител. Трябва да се извърши цялостна оценка, която да отчита всички източници на замърсители и техния кумулативен ефект, така че да се гарантира, че и при предоставянето на дерогация няма да се стигне до превишаване на нормите за качество на въздуха. Моделирането, извършено от Работната група оценява само емисиите на четирите централи в района, но пропуска емисиите от битовото отопление и непречистените емисии от централите / работа при аварийен режим, спирани и пускане на СОИ/, а моделирането на оператора касае само неговите емисии, което доказва не оценяването на кумулативния ефект, а съответно и не изпълнението на материалния закон. От заключенията на вещите лица се установява, че модела PIUME не е предназначен за работа с неорганизираните източници на емисии като битовото отопление и, че в материалите по делото не се споменават организирани източници на замърсяване от останалите ТЕЦ в района. От Актуализация на програмата за управление на качеството на атмосферния

въздух в Община Гълъбово, разработена за замърсителите фини прахови частици и серен диоксид 2019-2023г е видно, че битовото отопление формира между 10.1: и 79% от средночасовите концентрации на серен диоксид в различните населени места в община Гълъбово. Освен това, ИАОС изчислява с модела PLUME очаквани концентрации при работа ТЕЦ в района при спазване на нормите по действащите КР и при спазване на НДЕ за серен диоксид от $320\text{mg}/\text{Nm}^3$, а това сочи на извод, че няма математическо моделиране при варианта на предоставена дерогация и следователно не е обоснован извода, че не се очаква значително замърсяване. Не е обсъдено становището на РИОСВ Стара Загора основано на резултатите от моделирането, извършено от оператора относно очакваните превишения на средночасовата норма за опазване на човешкото здраве за серен диоксид. Не са оценени и емисиите, изпускани при анормални режими на работа на централа. В периода от 2014-2018г, съгласно годишните доклади на ТЕЦ Марица Изток 2, до 30% от годишните емисии на серни диоксиди са изпуснати при изключени СОИ. Двете математически моделирания на очакваните емисии по метода PLUME са взели като данни само емисиите при работещи СОИ, но същевременно на инсталацията се разрешава да работи до 120 часа годишно с изключени пречиствателни съоръжения, но тези емисии не са отчетени от ИАОС при изчисляване на очакваните концентрации на замърсители.

Извода на ИАОС, че не се очаква превишение на тази норма противоречи на предоставените от оператора данни, но и на Решението на СЕС по дело С730/19г, според което нормите за качество на атмосферния въздух за серен диоксид трябва да се считат за превишени в района на въздействие на ТЕЦ Марица Изток 2. Решение С0319 на СЕС установи, че България не е изпълнила задълженията си по чл.13 §1 от ДКАВ до 2018г, като систематично и постоянно нарушава почасовата и дневната норма на КАВ за серен диоксид в района на град Гълъбово. Решението на ИАОС е от 12.208г, през която дневната норма за КАВ е превишена седем пъти, а ограничението е до три пъти. Почасовата норма за серен диоксид, която не трябва да се превишава повече от 24 пъти е превишена 72 пъти. Тези факти са установени с Решение по делото С 730/19 на СЕС, което е задължително за националните органи и съдилища. За предходните 2016г и 2017г дневната норма е превишена десет пъти през 2016г и петнадесет пъти през 2017г, а почасовата норма е превишена 85 пъти през 2016г и 117 пъти през 2017г. Тези факти са от съществено значение за преценката дали се очаква превишение на нормите за КАВ при дерогация, защото в Техническата обосновка е посочено, че през предходните години операторът е постигал емисионни нива за серен диоксид, които са заложили в дерогацията За СОИ 5/6 към ЕК 9 и 10 е заложена минимална степен на сероочистване не по-ниска от 97.5%, тъй като от докладите от автоматичната СНИ е видно, че СОИ 5/6 постига степен на сероочистване от 97.62%. След като през предходните годишни периоди е постигната нормата от 97% сероочистване и въпреки това в района на оператора е налице посоченото превишаване на нормите за КАВ по отношение на серен диоксид то извода на ИАОС, че не се очаква значително замърсяване е очевидно погрешен и направен в противоречие с фактите по преписката и общо известните факти. Този извод противоречи и на становището на РИОСВ Стара Загора.

Ето защо жалбоподателя твърди, че предоставянето на дерогация доказано може да допринесе за превишаване на нормите за КАВ по показател серен диоксид, което представлява принос по смисъла на Решението на СЕС по дело С-375/21г. Съгласно заявените от оператора данни разрешената 97% степен на сероочистване отговаря на НД от $570\text{mg}/\text{Nm}^3$ Моделирането на оператора изчислява максимална средночасова концентрация на серен диоксид от $825.91\ \mu\text{g}/\text{Nm}^3$ при степен на сероочистване от 97% без спазване на нормата от $320\text{mg}/\text{Nm}^3$, а при спазване на тази норма - $568.61\ \mu\text{g}/\text{Nm}^3$.

В тази връзка доводите на оператора, че през 2021г и 2022г се спазват нормите за КАВ по отношение на серен диоксид са неотнормими, съгласно Решението на ВАС на РБ, с което е отменено Решението по адм.д.№ 225/19г по описа на АС Стара Загора и въпреки това са представени отново на 05.11.2023г в проведеното по настоящото производство открито съдебно заседание. Спазването на нормите на КАВ през посочения период няма отношение към законосъобразността на оспореното Решение на ИАОС, постановено и без да са взети предвид всички относими научни данни - тези посочени в Актуализацията на програмата за

качество на атмосферния въздух на община Гълъбово. Ответния административен орган твърди, че не е длъжен да съобрази данните и мерките по ПКАВ на община Гълъбово, но съгласно Приложение XV на ДКАВ, транспонирано в Приложение №15 на Наредба №12 от 15.07.2010г ПКАВ на съответната зона/агломерация по правило включва данни относно концентрациите на замърсителя, за източниците на замърсяване и за приноса на големите източници на замърсяване в района. Следователно по силата на приложимото право ПКАВ на община Гълъбово трябва да съдържа данни за битовото горене и емисиите на централите при изключени СОИ. В нарушение на закона ИАОС не е взела предвид относимите научни данни за замърсяването от ПКАВ на територията на община гълъбово, което е съществено нарушение на производството, водещо до нарушение на материалния закон. В тази връзка оспореното Решение на ИАОС противоречи на чл.23 от ДКАВ и на чл.27 от ЗЧАВ, защото не съобразява марка в програмата за управление на въздуха. СЕС постанови, че дерогация следва да се откаже, когато тя е в разрез с мерките, съдържащи се в такъв план, които имат за цел да гарантират спазването на тези норми и да направят възможно най-кратък периода на превишаването им. Генералния адвокат по делото Кокот е допълни , че наличието на план за управление на въздуха по чл.23 ДКАВ е условие за предоставянето на дерогация по чл.15 §4 от ДЕП, а наличието на недостатъци на плана за качество на въздуха не означава, че е допустимо да се предвиди дерогация в противоречие с изискванията му / Заключение на Генералния адвокат по дело С-275/21 СЕС, §72/. Следователно приемането на план по чл.23 от ДКАВ в района на град Гълъбово е условие за предоставяне на дерогация. Не относимо по делото е Актуализация на програма за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми на вредни вещества с период на действие 2014г-2018г, представена от оператора с молба от 14.11.2023г, защото тя касае единствено замърсяването с фини прахови частици - замърсител, която няма отношение към предмета на делото. ХКАВ Гълъбово 2019г-2023г е приета с Решение от 30.11.2018г на Общински съвет Гълъбово тоест преди Решението на ИАОС, но освен това тя се разработва за период от поне една година и се съгласува с различни държавни органи, включително МОСВ, поради което ИАОС е била в състояние да се запознае своевременно с проекта и да съгласува включените в тази програма мерки. Няма спор, че ИАОС не е взела предвид ПКАВ за 2019-2023г.

Решението на ИАОС е необосновано и защото кредитира само резултатите от оценка на ползите за околната среда, получени по подхода „път на въздействието“, макар те да са почти 100 пъти по-ниски от резултатите, получени по „подхода на щетите“. К. А. Ф. У. кредитира само ниските резултати относно ползите за околната среда, получени при подхода „път на въздействието“, независимо от това, че са 100 пъти по-ниски от тези по подхода на щетите. За да изчисли екологичните ползи по подхода DCA / разходи за щети/ консултантът използва актуализирано за 2016г изследване, проведено от ЕАОС - „Разходи за замърсяването на въздуха от промишлени инсталации“, което предоставя осреднени ползи за околната среда и човешкото здраве на тон емисии, които са съобразени с условията в България и са актуални към 2016г, която се приема за референтна в Анализа на ползите. Изследването на ЕАОС е официален документи, издаден от орган на ЕС и въз основа на него са изчислени ползи от спазване на НДНТ -СЕН за серен диоксид в периода 2021г-2032г в размер, средно на 724 700 000 евро или 1 417 300 000 лева. Тези ползи надвишават близо 5 пъти разходите на централата от спазване на НДНТ-СЕН, които възлизат на 159 600 000евро или 312 200 000лв. Следователно и този елемент от състава на предвидената в чл.123а ал.3 от ЗООС дерогация липсва. Оценката по пътя на въздействието сочи на ползи в размер на 15 200 000лв при спазване на НДНТ-СЕН за серен диоксид, което е почти сто пъти по-нисък резултат спрямо изчисления по подхода разходи за щети. Анализът на А. ф. У. не отчита емисиите при работа без СОИ, както и ответния административен орган, което няма правно основание. Освен това при оценка по пътя на въздействието са взети предвид само значителни ползи, вместо изискуемите по чл.123а ал.3 от ЗООС количествена оценка на всички ползи за околната среда и човешкото здраве. Няма основание оценката на ползите да се основава само на въздействие на значително замърсяване, което се оценява в процедурите по Глава Шеста относно извършване на оценка на въздействието върху околната среда, които не са приложими към разрешението за дерогация. Средногодишната норма за опазване на околната среда по отношение на

серен диоксид е $20\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ - Приложение №1 към Наредба №12/2010г, а вещото лице при изслушване на заключението по адм.д. № 225/19г на АС СЗ е заявило, че е възможно замърсяване със серен диоксид от порядъка на 10-15 микрограма на кубичен метър нормален въздух да се разсейва и след 45-тия км, до който е ограничена оценката на ползите по пътя на въздействието. Наред с емисии в размер на 5 600 тона, които са изпуснати при не работещи СОИ, не е отчетено и вторичното замърсяване, причинено от серен диоксид. Моделът AERMOD, чрез който е извършено дисперсионно моделиране на замърсяването отчита само въздействието от първичното замърсяване. Серния диоксид, доказано от заключението на вещите лица може да бъде предшественик на вторично замърсяване и това замърсяване да се пренася на далечни разстояния. Единствения аргумент на консултанта да не включи това замърсяване е, че тази оценка е трудна, но вторичното замърсяване е включено в изследването на ЕАОС от 2016г, въз основа на което същият консултант оценява екологичните ползи по подхода на пътя на щетите.

В хода на административното производство на ИАОС е предоставена само част от Анализа на А. Ф. У. в превод. Не е преведена частта относно дисперсионното моделиране с модела AEMOD, въз основа на което е извършена оценката по подхода на пътя на въздействието.

Аналогични са правните доводи и за липса на оценка на кумулативния ефект по отношение дадената дерогация за НДЕ за живак.

По отношение на съществените нарушения на производствените правила се сочи и липсата на информация за обществеността, на която е предоставен само проект на административния акт, при това не пълен. Основните доклади и съвети, предадени на компетентния орган се предоставят на заинтересованата общественост в рамките на обществената консултация, съгласно Приложение IV т.2 буква А ДЕП. Оценката на разходите по чл.123а ал.3 от ЗООС е основен доклад, с който не са разполагали заинтересованите при обществените консултации. При липса на национално законодателство, което да я транспонира жалбоподателя се позовава на директния ефект на т.2 буква А от Приложение IV ДЕП. Предоставяне по електронен път на част от издадения административен акт при това девет дни преди края на общественото обсъждане и 14 дни преди издаването на окончателния акт е нарушение, което не може да бъде отстранено при упражняване правото на съдебно обжалване. Това е така, защото след издаване на административния акт е правно невъзможно да се проведе обсъждане, което да може да повлияе на крайното решение на административния орган.

От съда се иска отмяна на Решение №50-Н0-ИО-А5/2018г на Изпълнителния директор на ИАОС с присъждане на разноските по делото, съгласно представен списък.

Жалба с искане за обявяване нищожността на Решение № 50-Н0-ИО-А5/2018г на ИД на ИАОС Е подадена от „Green tank - гражданско сдружение с нестопанска цел“ и Г. П., чрез адв. С. А., които сочат, че по указания на ВАС на РБ имат правото да бъдат жалбоподатели - разполагат с правен интерес, обуславящ съществуване на публичното потестативно право на оспорване, което са упражнили още при първото разглеждане на делото, но първоинстанционния съд не правилно ги е конституирал като заинтересовани страни вместо като жалбоподатели. Поради това се иска от съда да приеме, че не само нищожност могат да претендират, но и незаконосъобразност на административния акт. Правният им интерес произтича от трансграничен пренос на замърсители, независимо в какви количества, който безспорно е доказан по делото и причинен от пълното приложение на Решение № 50-НО-ИО-А5/21.12.2018г. за актуализация на Комплексно разрешение № 50/2005г. на „ТЕЦ Марица Изток-2“ АД.

Жалбоподателите не са упражнили право на жалба при първоначалното разглеждане на делото, по което са поискали изрично да бъдат конституирани като заинтересовани лица, поради което дори да имат правен интерес от оспорване, обуславящ право на достъп до съд, то преклузивния срок да искат отмяна е изтекъл.

Право на жалба обаче тези двама жалбоподатели нямат, поради което дори да са поискали конституиране като жалбоподатели своевременно, а съдът не правилно да ги е

конституирал като заинтересовани лица - това нарушение е отречено от Решението на ВАС на РБ по настоящия спор, не може да бъде разгледано нито искане за отмяна на акта, нито искане за обявяване на неговата нищожност. Правото на жалба е снабдено с две искания - отмяна или обявяване нищожност, като първото се заявява в преклузивен срок, а второто е без ограничение във времето, но все така е искане от съдържанието на публичното потестативно право да се иска от съда да охрани правния интерес. В случая правния интерес е обусловен от условието по чл.25 §1 от Директива 2008/50/ЕС относно качеството на атмосферния въздух - трябва да е установено превишение на територията на засегнатата държава-членка на алармен праг, пределно допустима или целева стойност, увеличени със съответното допустимо отклонение, по причина на трансграничен пренос. Такова превишение на територията на Република Гърция, поради предоставената дерогация не е установено по делото, но напротив е отречено, което ще бъде обсъдено по-долу. Жалбата ще следва да се остави без разглеждане, а производството да се прекрати по отношение на тези жалбоподатели.

Ответника Изпълнителния директор на ИАОС, чрез редовно упълномощен процесуален представител юрисконсулт Г., иска от съда да бъде отхвърлена жалбата на Сдружение „За земята-достъп до правосъдие“ като неоснователна, поради липса на сочените пороци на административния акт и на производството по неговото издаване. Оспорва допустимостта на жалбите на „Green tank - гражданско сдружение с нестопанска цел“ и на Г. П., регистрирани и граждани съответно на Република Гърция. За тези два правни субекта липсва правен интерес, тъй като не се доказва трансгранично замърсяване.

Твърди, че не са налице пороци на административния акт по смисъла на чл.146 т. 1-5 от АПК и поради това липсват основания за неговата отмяна като незаконосъобразен. Съгласно условие „Емисии от точкови източници“ на комплексното разрешение /КР/ дебитът на вентилационните и технологични газове не трябва да превишава посочените в разрешителното стойности. Според Условие 9.2.1.1 притежателят на КР следва да представя доказателства по чл.123а, ал.3 от ЗООС за параметрите на серен диоксид и живак при всяко преразглеждане на КР. Според Условие 9.6 операторът следва да извършва собствени непрекъснати измервания на емисиите на вреди вещества в отпадъчните газове. Съгласно мотивите на оспореното Решение, коефициентът на съотношение между постигнатите допълнителни ползи за околната среда спрямо разходите за тяхното постигане е значително под приетата препоръчителна стойност от 0,7 в Насоките и информация за кандидатстване за предоставяне на дерогация по реда на чл.123, ал.3 от ЗООС, респ. чл.15, §4 от Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността. Разходите за постигане на емисионни норми по ВАТ 21 и ВАТ 22 от Решение за изпълнение /ЕС/ 2017/1442 са не съразмерни на очакваните ползи за околната среда, което е обусловено от техническите характеристики на инсталацията, проектирана за работа със специфичните качества на наличното местно гориво - лигнитни въглища.

Докладът на А. Ф. У. се основава на двата основни метода за количествено определяне на ползите за обществото, свързани с намаляването на емисиите във въздуха - разходи за щети и пътя на въздействието. С оглед посочените недостатъци на подхода „разходи за щети“, които се основават на „средната“ дисперсия и гъстотата на населението /обикновено на национално или дори на равнище ЕС/, а не на специфични за обекта плътности и дисперсионни характеристики, не може да се възприеме оценката на ползите по метода разходи за щети. Оценката по подхода на „пътя на въздействие“ е специфична за обекта и отразява конкретно ползите за околната среда. При определяне на възможността за допускане на дерогация на „ТЕЦ Марица Изток - 2“ АД е извършена оценка на съразмерността на разходите за привеждане в съответствие с емисионните нива по Заключенията на НДНТ, спрямо ползите за околната среда. Всъщност, най-същественният въпрос за изясняване в продължение на горното е, че използваният подход за оценка от А. Ф. У. е възприет от административния орган в рамките на неговата оперативна самостоятелност. Административния орган има правото да съобрази който и да е от двата подхода при изготвяне на своето решение, а поради това е не дължи мотивиране на своя избор. Съдът не следва да се намесва в избора на органа и самостоятелната му преценка и по този въпрос е налична постоянна практика на ВАС на РБ. Правно недопустимо е със

съдебно решение да се замести правомощието на органа, упражнявано при оперативна самостоятелност и състоящо се във възприемане на една от двете оценки на ползите за околната среда. Предоставената дерогация за емисиите за серен диоксид и живак на „ТЕЦ Марица Изток - 2“ АД е на база сравнението на въздействието на тази инсталация не по принцип, а в две конкретни хипотези: въздействие при условията на дерогацията по чл.15, §4 от Дилектива 2010/75/ЕС; въздействие при спазване на изискванията на Решение за изпълнение 2017/1442/ЕС на Комисията за формулиране на заключения за най-добри налични техники /НДНТ/ за големи горивни инсталации.

Счита, че в приложената по делото административна преписка се съдържат достатъчно данни, от които може да се изведе, без особени затруднения, извод за изпълнение на елементите от сложния фактически състав по издаването на позитивен за неговия адресат административен акт. ИА „Околна среда“ е установила с надлежни доказателства материално-правните предпоставки по чл.123а ал.3 от ЗООС, а жалбоподателя не е установил обратното.

Ответника ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД, чрез редовно упълномощен процесуален представител иска от съда да бъде отхвърлена жалбата на Сдружение „За Земята-достъп до правосъдие“, а тази на СНЦ Грийн Танк и на Г. А. П. да се остави без разглеждане като недопустима. Основните аргументи против посочените от жалбоподателя пороци са: Разходите, които са необходими за постигане на емисионно ниво за серен диоксид от $320\text{mg}/\text{Nm}^3$, съответстващо на 98.32% степен на сероочистване не може да се постигне с използваната в централата техника за пречистване на димните газове. Необходими са 312 000 000 лева разходи / инвестиция и експлоатационни/ за период от 2021г до 2032г, а за достигане на 97% степен на десулфуризация ще са необходими 40 000 000 лева, като при това ще се постигне намаляване на емисиите в разумни граници. Изготвения Анализ от А. Ф. У. посочва конкретно за Централата, че спазването на емисионните нива от $320\text{mg}/\text{Nm}^3$ ще доведе до ползи от 15.2 млн лева, а постигането им води до намаление на емисиите на серен диоксид с 4 736 тона. Ползите от 15.2 млн лева съпоставени с разходите от 312 000 000 лева за тяхното постигане е с К от 0.05, което е много под праг от 0.7, съгласно Насоките за подготовка на информацията и кандидатстване за предоставяне на дерогация. Сравнението между ползи за околната среда на стойност 15.2 млн лева с разходи от 40 000 000 лв за постигане на 97% степен на десулфуризация сочи на К от 0.38. Разходите за спазване на ВАР 23 по отношение на живак възлизат на 250 600 000 млн лева за 12 годишен период, а намалението е с 1.1 тона годишно, но ползите за човешкото здраве и околната среда, в това число засегнатите екосистеми възлиза на около 600 000 лева за същия период. Коефициента на съотношение е 0.024, тоест много под препоръчителния праг от 0.7.

Извършените математически моделирания на очакваните емисии на серен диоксид и живак при отпусната дерогация, чиито резултати са посочени като мотиви към оспореното решение сочат на спазване на нормите на Наредба №14 за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места, а това означава правен извод за спазване на условията на чл.123а от ЗООС за опазване на човешкото здраве и околната среда. Моделът PLUME не отчита замърсяване от неорганизираните емисии и е предназначен за емисиите на промишлеността. Моделът AERMOD не отчита замърсяване след 50 тия км спрямо източника и оценява намаляването на концентрацията на замърсителя, който действа и като прекурсор за вторично замърсяване, но не оценява количеството и концентрацията на вторичните замърсители. Достатъчно е оценяването на въздействието на концентрациите на емисии до 45км, защото след него е малко вероятно нивото на замърсяване от централа да надвишава това на фоновите концентрации на серен диоксид и живак. Точката на максимална приземна концентрация е най-високата изчислена или измерена стойност на избраната област, и в случая е изчислена на 27.25 микрограма на кубичен метър при максимална еднократна концентрация на серен диоксид от 350 микрограма на кубичен метър, което означава че няма значително замърсяване поради предоставена дерогация. Освен това според вещите лица концентрацията на серен диоксид при 97% сероочистване би била 470 милиграма на кубичен метър, а не както е посочил оператора в хода на административно производство 570 милиграма на кубичен метър. Вторичното замърсяване е извън обхвата на

предоставената дерогация, а представената на 06.11.2023г Справка за средногодишните стойности по показател ФПЧ 2.5 от РИОСВ Стара Загора за периода 2015г-2022 се установява, че към 21.12.2018г не е констатирано надвишаване на поставените пределно допустими норми по този показател. След прилагане на отпусканите дерогации за трите ТЕЦ в комплекса липсва замърсяване със серен диоксид в град Гълъбово за 2021г и 2022, защото няма превишаване на средночасовите и среднонощните норми за този замърсител. Всички документи, доказващи ефекта на оспореното решение за дерогация по показател серен диоксид и живак са представени на 06.11.2023г и приети като доказателства по делото.

ПКАВ на община Гълъбово за периода 2019г-2023г не следва да бъде съобразена при издаване на оспореното Решение, защото тя не е действащ акт към датата на 21.12.2018г, а към тази дата, към която следва да се преценява законосъобразността е действала ПКАВ на община Гълъбово, която не съдържа мерки по отношение на серния диоксид. Следователно този порок на Решението не може да бъде обоснован успешно от жалбоподателя.

Кредитирането само на резултатите за оценка на ползите по пътя на въздействието е поради това, че разходите за щети следва да се разглеждат само като приблизителна сума на потенциалните ползи, свързани с подобряване качеството на въздуха. Този подход е определен от консултанта като скрининг и може да надцени щетите, причинени от същата маса замърсител, излъчван от висок комин в селски район, но да подцени тези от еквивалентен източник, излъчван на нивото на земята в голяма градска среда. Разходите за щети е подход, който взема предвид средните за страната емисии от всички източници, без да се отчита характера и местоположението на конкретния обект. Това означава, че резултатите са несигурни и в широк диапазон. Изборът на подход за оценка на ползите по чл.123а ал.3 от ЗООС е в обхвата на оперативната самостоятелност на органа и следователно не подлежи на съдебен контрол, защото е въпрос на целесъобразност.

Оспорват се всички доводи на жалбоподателя, че следва да се вземе предвид Решението на СЕС по дело С-375/21г, предвид факта, че ПКАВ на община Гълъбово за периода 2019-2023г е неотнормима, а приложимата за предходния период не предвижда мерки по отношение на серния диоксид и на ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД.

Няма нарушение и на правото на участие в административното производство преди постановяване на крайния акт, което се доказва от изричното обсъждане на възражението на жалбоподателя в ТО към КР и е взето следователно предвид от ИД на ИАОС.

Не е налице трансгранично замърсяване, след като е установено, че максималната приземна средногодишна концентрация на живак, която се постига на 55,779 км от централата е 600 пъти по-ниска от единствената средно нощна норма за живак по Наредба №14. Поради това се иска да бъде оставена без разглеждане жалбата на СНЦ Грийн танк и на гражданина на Република Гърция, поради липса на правен интерес.

Изложени са правни аргументи и за правилно приложение на материалния закон с определяне само на степен на десулфуризация без НДЕ за серен диоксид, основани на чл.12 ал.2 от Наредбата за ГГИ, според която норма могат да бъдат определяни минималните степени на десулфуризация определени в част 5 от Приложение № 1 в съответствие с правилата в част 6 от същото Приложение. Тази разпоредба е приета по причина на чл.31 от Директива 2010/75/ЕС която дава възможност за ГИ като процесната да прилагат минимални степени на десулфуризация, когато използваното местно гориво - лигнитни въглища не позволява спазване на НДЕ за серен диоксид. По изключително подробни фактически съображения и правни доводи се иска от съда да отхвърли жалбата като приеме, че не е доказано нарушение на нито една материална разпоредба от приложимото национално законодателство и ПЕС.

Административен съд Стара Загора като взе предвид доводите на страните, съобразно доказателствата и закона, намира за установено следното:

На първо място следва да се даде отговор на спорните въпроси относно приложимите правни норми и тяхното съдържание, значението на Решението на Съда на ЕС по дело C-375/21г, което дава отговор, при това задължителен за съобразяване относно тълкуването на приложимото право на ЕС, транспонирано в националното законодателство. Въз основа на този отговор да се изясни и кои са относимите факти и доказателствата, които ги установяват, както и разполага ли с оперативна самостоятелност административния орган, какво означава това понятие, в какви граници се упражнява съдебния контрол върху актове, постановени при упражняването ѝ.

Разпоредбите на чл.123а от ЗООС не могат да се тълкуват в друг смисъл, освен този който следва от Директива 2010/75/ЕС, защото изменението на ЗООС в сила от 24.04.2012г въвежда разпоредбите на глави първа и втора и приложения № 1 и 2 на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ, L 334/17 от 17 декември 2010 г.). По силата на чл.124 ал.2 в ред на ЗООС в сила от 07.01.2014г и към настоящия момент, компетентния орган е длъжен да преразгледа и актуализира КР, когато е публикувано заключение за НДНТ, свързано с основната дейност на дадена инсталация, прието с Решение на Европейската комисия. Компетентния орган е длъжен да упражни правомощието по актуализация и преразглеждане на КР, а не разполага с избор дали да го направи, като при това трябва да използва всяка налична информация, включително в резултат от собствен мониторинг или проведен контрол. При актуализиране на КР в случаите по чл.124 ал.2 от ЗООС административния орган трябва да разполага, освен с изброените в чл.126 ал.1 от ЗООС документи, но и с доказателства за наличието на обстоятелствата по чл.123а ал.3, когато операторът не планира да прилага чл.123а ал.1 тоест няма да постига съответствие на емисиите с емисионните нива, определени в заключенията за НДНТ, приети с решение на Европейската комисия. Законът си служи с термина доказателства, което означава факти, обуславящи фактически изводи за осъществен състав на чл.123 ал.3 от ЗООС, а по отношение на доказателствата органът няма оперативна самостоятелност. Длъжен е да прецени дали са му предоставени факти, представляващи доказателства за исканата дерогация, а тази преценка е в обхвата на дължимата от съда проверка за съществуване на фактическия състав на приложената правна норма. Ето защо всички доводи на ответниците, че органът разполага с оперативна самостоятелност по отношение на факт с доказателствено значение, какъвто са резултатите от оценката на ползите за околната среда е правно несъстоятелен. Ответния административен орган има оперативна самостоятелност да определи не толкова строги емисионни норми спрямо тези по Решението на ЕК за НДНТ, но такива, че да се постига целта на закона - техните стойности да осигуряват висока степен на опазване на околната среда, поради което и да не водят до значително замърсяване. Органът разполага с възможност да избира единствено между две възможности: емисионните норми по Решението на ЕК за НДНТ или не толкова строги, но които постигат висока степен на опазване на околната среда при това само, когато е доказано и условието на чл.123 ал.3 от ЗООС. В обхвата на съдебния контрол за законосъобразност с предмет административен акт, издаден при оперативна самостоятелност се включва съществуването на фактите от приложената правна норма, постигането на целта на закона, чрез избраното от органа средство / самият административен акт в случая емисионните стойности/, което не е въпрос на политика, а на изискване за законосъобразност, съответствие на съдържанието на акта с условието да бъде мотивиран правно и фактически, спазването на съществените процесуални условия, чрез които законодателят е гарантирал постигане на правилното приложение на материалния закон и компетентност. Ето защо не основателни са възраженията, че съдът не следва да проверява дали оценката на ползите по пътя на въздействието представлява доказателство за съществуване на факт от състава на чл.123а ал.3 от ЗООС. Впрочем текста на закона е ясен, както и този на чл.15 §4 от Директивата за емисиите на промишлеността, а Решението на СЕС по дело C-375/21г обвързва всички национални съдилища на държавите членки на ЕС да тълкуват чл.15 §4 от Директива 2010/75/ЕС в смисъл, че при разглеждането на искане за дерогация по този член 15, параграф 4 компетентният орган трябва, като вземе предвид всички относими научни данни за замърсяването, включително кумулативния ефект с други източници на съответния замърсител, както и мерките, определени в относимия план за качество на въздуха, приет

за съответната зона или агломерация съгласно член 23 от Директива 2008/50, да откаже такава дерогация, когато тя може да допринесе за превишаването на нормите за качество на въздуха, определени съгласно член 13 от Директива 2008/50, или да е в разрез с мерките, съдържащи се в този план, които имат за цел да гарантират спазването на тези норми и да направят възможно най-кратък периода на превишаването им.

Оттук всички относими научни данни са и тези, които са установени при проведеното от ЕАОС проучване, ще бъде обсъдено по-долу, но и данните по Актуализация на програмата за качество на атмосферния въздух на община Гълъбово за периода 2019г-2023г, защото освен датата на решението на общинския съвет за нейното приемане главното е, че тази програма касае периода, в който административния акт ще следва да бъде прилаган. В тази връзка данните за спазване на националните норми на допустими емисии по Наредба №12 и Наредба № 14 не могат да обусловят извод, че определената 97% степен на десулфуризация и емисионна норма за живак съответстват на чл.123а ал.4 от ЗООС, защото не се установява те да са гарантирали резултата, а обратното - адресата на дерогацията има правото, ако Решението остане в сила, да работи при при концентрациите, посочени в таблица 5.6 от Техническата обосновка, цитирана по-горе, които са превишение на националните норми за допустими емисии и съответно се доказва, че органът не постига целта на закона, а упражнява превратно оперативната си самостоятелност. Действително е вярно, посоченото от жалбоподателя, че математическо моделиране на емисиите на трите ТЕЦ при отпусната дерогация не е извършено от страна на административния орган, нито са взети предвид данните от ПКАВ на община Гълъбово за периода 2019г-2023г, включително за другите източници на замърсяване със серен диоксид - битово отопление и транспорт. Тогава остава без отговор въпроса как органът се справи с тежестта да докаже, е че степен на сероочистване от 97%, която няма и основание правно да бъде самостоятелно определена, постига висока степен на опазване на околната среда. Повторение би било, при това излишно, цитирането на мотивите към Решение по дело С-357/21г на СЕС в които изрично се подчертава, че съгласно Решение по дело С-370/19 на СЕС в района на община Гълъбово и през 2018г има превишение на нормите за качество на атмосферния въздух, а през този период централата достига и до 97.5% сероочистване от СОИ 5/6. Няма факт, който да сочи на извод за постигане целта на закона - чл.123 ал.4 от ЗООС, така както следва да се разбира съобразно Директивата за емисиите на промишлеността, а тя е една единствена - постигане на висока степен на опазване на околната среда, чрез изричното и неотменимо условие на чл.18 от ДЕП. Губи всякакъв смисъл нормата на ДЕП относно определяне на норми, съгласно НДНТ с Решение на ЕК, което е задължително за изпълнение от държавите-членки, ако не се преследва качество на атмосферния въздух и в това отношение постановеното от СЕС решение по преюдициално заключение не е изненада. То е основано на ясната цел на нормата на чл.15 от ДЕП, но е изключително полезно и поради това отправено по въпроса за задължителния характер на мерките по Плановите за качество на атмосферния въздух, а те в случая не са поставени като условия към актуализираното КР. Изложеното и до тук е достатъчно основание за отмяна на административния акт поради не правилно приложение на материалния закон, а то следва от цитираните по-горе стойности, които органът всъщност е игнорирал и определил като обуславящи липсата на практическа полза от определяне на емисионни нива по изключението под таблица 4 от Решението на ЕК за определяне на заключения за НДНТ. Настоящия състав счита, че изключението за средногодишна концентрация на серен диоксид от $320\text{mg}/\text{Nm}^3$, което се спазва от ГГИ като настоящата касае именно случаите по чл.15 §4 от ДЕП, защото изрично е посочена техническа и икономическа невъзможност за прилагане на средно дневните НДНТ-СЕН. Особеностите на съдържанието на местните лигнитни въглища няма да доведе до спазване на тази средногодишна емисионна норма за концентрация и при 98%, а едва при поне 98.32%, което означава изискване за този процент на десулфуризация ведно със средногодишната норма от 320 милиграма на кубичен метър нормален въздух, но ако тази не толкова строга емисионна норма ще гарантира опазване чистотата на атмосферния въздух, което вече е въпрос на оценка на кумулативното въздействие на всички източници. Това е аргумент в посока оценяване на ползите за околната среда, чрез подхода на въздействието, който впрочем се използва и при остойностяване на разходите за щети от ЕАОС. В настоящия случай обаче подхода на въздействието не включва емисиите без СОИ, а само тези при нормален режим на работа и

онези, които биха били валидни при спазване на 98.32% сероочистване със средногодишна норма от 320 милиграма на кубичен метър нормален въздух. Освен това, както консултанта, така и при изготвяне на АПКАВ на община Гълъбово /2019г-2023г/ е използван AERMOD, поради което съдът сравни входящите данни и установи, че верни относно релефа, надморската височина, отдалеченост на централата от населени места, както и метеорологичните факти - вятър с неговите посока, скорост, слънчева радиация, съчетание на фактори, определящи стабилността на атмосферата, от която зависи разсейването на замърсителя, са тези използвани при съставяне на АПКАВ. Верността на тези данни е определяща за изчисляване на очакваните приземни концентрации на замърсителите на база часове, денонощие, година. Те са показателни за отговор на въпроса дали емисионните норми водят до превишаване на допустимите за качество на атмосферния въздух и за опазване на човешкото здраве, а ако е така, тогава е отречено да гарантират висока степен на опазване на околната среда. Настоящия случай е именно такъв, а АПКАВ съдържа и оценка на кумулативния ефект на източниците на замърсителите на изследваната територия. Ето защо подхода път на въздействието не може да се възприеме като доказателство за оценка на ползите за околната среда при спазване на нормата от 320 милиграма на кубичен метър нормален въздух.

Програмата на Община Гълъбово за управление на качеството на атмосферния въздух, разработена за замърсителите фини прахови частици¹⁰ и серен диоксид за периода 2019г-2023г, приета с Решение на общинския съвет №521 от 30.11.2018г и относима към 12 годишния период на експлоатация на горивната инсталация, предхождаща датата на издаване на оспореното Решение, използва същия модел за дисперсионно моделиране AERMOD за оценка на качеството на атмосферния въздух, който и консултанта при оценка на ползите по пътя на въздействие, но както ще се окаже при сравнение на входящи данни, тези по АПКАВ на община Гълъбово са достоверни. Конкретните метеорологични данни са за 2017г и са предоставени от НИМХ при БАН във вид на почасови метеорологични файлове от 1 часа на 01.01.2017г до 24ч на 31.12.2017г с честота 1 час. Всеки запис - за всеки час от годината съдържа информация за скоростта и направлението на вятъра, температура на въздуха и множество други специфични данни, необходими за прилагане на модела на US EPA ISC Aermom. Посредством допълнителна обработка са получени категориите на устойчивост на атмосферата и средната височина на зоната на смесване на градска и извънградска местност. Тези категории определят способността на атмосферата да пренася замърсители във вертикална посока и тяхното познаване има значение за коректното определяне на приземните концентрации. Височината на слоя на смесване определя границата на пространството във вертикална посока, в което замърсителите могат да се разсейват. Колкото по силен е вятъра, толкова по-голяма е механичната турбулентност и разсейването на замърсителите се подобрява. Констанцията важи за всички газообразни замърсители. За ФПЧ 10 това въздействие на силата на вятъра има различни последици. Над определена скорост на вятъра частиците придобиват кинетична енергия, а когато тази енергия превиши силите на сцепление частиците се отделят от земната повърхност и започват да се движат свободно в направлението на вятъра. Явлението се нарича ветрова ерозия и предизвиква вторично замърсяване. Критичната скорост зависи от масата и формата на частиците, както и от силата на сцепление, която ги придържа към земната повърхност. В пустинните области явлението предизвиква прашните бури. В урбанизираните територии също се предизвиква вторично замърсяване - от пътните платна с пътен нанос, от всякакви други площи без трайна настилка. При скорост на вятъра от 4 метра в секунда се наблюдава унасяне на частиците, а при скорост от 6 метра в секунда то е видимо. Изключение е налице за добре затревената площ, при която няма замърсяване с прах в резултат на ветрова ерозия. Преобладаващите ветрове са били със скорост от 0.5 до 1.8 метра в секунда. Ветровете със скорост от 3.34 метра в секунда до 5.4 метра в секунда са 20 процента. Най редки са тези със скорост от 11 метра в секунда - 1%. Преобладават ветровете с посока североизточна - 30% от случаите. През деня, когато постъпващата радиация от слънцето е голяма, а скоростта на вятъра малка, устойчивостта на атмосферата е клас А - най-неустойчива. Устойчивостта на атмосферата е показател за способността на атмосферата за движение във вертикална посока. При силна слънчева радиация и скорост на вятъра над 6 метра в секунда устойчивостта е клас С - неустойчива атмосфера, тъй като вятърът препятства естествена термична конвекция. Най-

благоприятните условия за разсейване са при устойчивост на атмосферата от клас А и клас В - умерено неустойчива, защото тогава замърсителите се пренасят на височина и не позволяват високи приземни концентрации - именно клас на устойчивост А е заложен при математическо моделиране PLUME, извършено от административния орган. Тогава изводът е, че не се касае за изчислени превишения по таблица 5.6 от ТО на невъзможността за спазване на НДНТ при невъзможно не благоприятен сценарий, а точно обратното е вярно. Условията за тези две категории са ясно небе, слаб вятър, слънцето се е издигнало на хоризонта над 60%, типичен летен ден след пладне. През 2017 случаите на неустойчива атмосфера - клас А, В и С са били около 31%, което означава, че преобладаващата част от случаите са при устойчива атмосфера. Замърсителите бързо се разсейват и на далечни разстояния приземните концентрации намаляват. Това са случаите, при които влиянието на даден източник в направлението на вятъра ще бъде значително само върху териториите, разположени в непосредствена близост до него. Случаите на устойчива атмосферата са били повече - 33 %, основно в тъмната част на денонощието. Категория устойчивост D създава условия за пренос на по-големи разстояния и това са 18% от метеорологичните случаи през годината, когато в непосредствена близост до земната повърхност се разпространяват замърсители на големи разстояния. Височината на слоя на смесване се дефинира с пресечната точка на стандартния и реалния температурен градиент. Това е повърхност, над която замърсителите не проникват и не се вижда тази повърхност с просто око. Следователно височината на слоя на смесване определя обема, в който замърсителите могат да се разреждат, чрез дифузия. Тази граница може да бъде на височина от няколко десетки метра до няколко километра. По време на приземни инверсии височината на слоя на смесване е на няколко десетки метра, но най-често липсват данни за реалния температурен градиент и това поражда трудности за изчисляване височината на слоя на смесване. Случаите с малка височина на слоя на смесване - между 100м и 300м, са малко над 1% по данните от НИМХ към БАН. В открити условия тези стойности са по-големи - от 1.83% до 6.67%, като при тези условия разсейването на замърсителите в атмосферния въздух е затруднено и вероятността от високи приземни концентрации е висока. В градски условия височината на слоя на смесване е била под 300 метра за общо 109 часа през 2017г, но винаги над 100 метра. В извънградски условия височината на слоя на смесване е била под 100 метра за 160 часа от цялата година. Релефът на общината е хълмист, ниско планински, като територията ѝ попада в Горнотракийска низина и в планината Сакар. Средната надморска височина е 171 метра с абсолютни височини в границите от 100метра до 370 метра. Около 2/3 от територията на общината се заема от източната, хълмиста част на Горнотракийската низина. На юг се издигат северозападните ниски части на Бранишката планина с височина 150 -200 метра, и купена на Сакар планина с най-високи части 700-800 метра и северозапад-югоизточно простиране. Градът е на двата бряга на река Сазлийка, при средна надморска височина 95метра и е ограден от ниски склонове от всичките му страни. На 700 метра южно от село Главан се издига най-високата точка на планина Сакар връх Чуката на 543.4м н.в. Базовата карта, използвана при моделирането е сателитна снимка от височина 31.33км с нанесени линии на надморски височини. Тя отразява реалния релеф на местността, попадаща в изследваните граници с размери от 36 км в направление изток -запад и 32 км в направление юг-север. Обхващането на територия от 1150кв км се налага от необходимостта да се включи основната част от Община Гълъбово в това число зоните, в които е съсредоточен добивът на въглища и разположените в близките околности ТЕЦ - Брикел, Марица Изток 1, 2 и 3. Основната цел на Програмата е намаляване броя на регистрираните СЧК и СДК на серен диоксид с нива превишаващи ПС /прагови стойности/ на СЧ НОЧЗ и СД НОЧЗ, и устойчивото им поддържане под нормативно определения брой - съответно под 24 и под 3 в рамките на една календарна година. Запазване и поддържане на нивата на регистрираните в ПМ АИС Гълъбово СГК на ФПЧ10 на нивото на регистрираната през 2017 СГК от 25.29 микрограма на кубичен метър, както и на броя на СДК на ФПЧ10 с нива превишаващи ПС на СД НОЧЗ под 35 в рамките на една календарна година.

В програмата са посочени конкретни данни - в таблици, за дати на регистриране на максимални средночасови и средно дневни концентрации на серен диоксид, техните нива и броят на тези от тях, чиито нива превишават праговите стойности на средно часовите и средно дневни норми за опазване на човешкото здраве / НОЧЗ/. Анализът сочи на ясно изразена зависимост между регистрираните осреднени годишни концентрации на серен

диоксид и количествата въглища, изгорени в трите ТЕЦ - БРИКЕЛ, Ей и ЕС - Марица Изток 1, и Марица Изток 2 за съответния период от време, чиито площадки и град Гълъбово в частност ПМ АИС Гълъбово са разположени на една линия. В определени сезони допълнително въздействие оказва групата източници „Битово отопление“. Продължителните ветрове с определена посока и скорост оказват допълнително влияние за повишаване нивата на серен диоксид и броят на дните, в които нивата на СЧК и СДК са с нива превишаващи ПС на СЧ и СД НЧОЗ. Анализът на конкретните данни дава основание за извод, че съществува връзка между едновременно регистрираните нива на серен диоксид и ФПЧ10, и че доминиращото влияние върху формиране на съответните концентрации на серен диоксид с нива над ПС на съответната НОЧЗ към конкретна дата или период от време има групата източници „Промишленост“, когато работата на някой от ТЕЦ е свързаната с аномални емисии на серен диоксид. Използвани за този извод са и данните от АИС БРИКЕЛ, които се отнасят за дните, в които през 2017г в ПМ АИС Гълъбово са регистрирани СДК на серен диоксид с нива над ПС на СД НОЧЗ. Регистрираните данни в двата ПМ в голямата си част са близки по стойност и имат сходна динамика на развитие. Двата ПМ се намират на разстояние от 450метра. Регистрирана е ясно изразена тенденция за нарастване на регистрирания в ПМ АИС Гълъбово брой на СЧК с нива над ПС на СЧ НОЧЗ от 350 микрограма на кубичен метър. През изследвания период от 2014г-2017г регистрираните максимални нива на СЧК превишават ПС на СЧ НОЧЗ от 3.7 до 5.1 пъти. През 2017г е регистриран брой на СЧК превишаващи ПС на СЧ НОЧЗ близо пет пъти по-голям от нормативно допустимия и е вторият най-голям за целия изследван период. Изводът е, че територията на община Гълъбово и на град Гълъбово е със силно влошено качество на атмосферния въздух по отношение на показателя серен диоксид.

При оценката на замърсяванията от промишлеността са използвани предоставени от РИОСВ Стара Загора данни от СНИ от топлоелектрическите централи / БРИКЕЛ ЕАД, Ей и ЕС -ЗС Марица Изток 1 ЕООД, ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД, Контур Глобал Марица Изток 3 АД в това число и брикетна фабрика на Брикел. Допълнителни данни за четирите ТЕЦ са взети от издадените им КР, данни за работата на ТЕЦ и на ММИ ЕАД са получени от ежегодните им доклади за обем на откривката, консумацията и добива на въглища. Тези данни включват всички контролирани от РИОСВ Стара Загора промишлени източници на емисии с конкретни данни за изпускащите им устройства, физическите им размери, работните часове в годината и други полезни данни. Независимо, че площадката на ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2 ЕАД е на територията на друга община, емисиите от нея са включени в изследването с цел да се установи преноса на замърсители на по-далечни разстояния около 25км по въздушна линия до ПМ на АИС Гълъбово. В основата на оценката на битовото отопление стои официалната статистика на НСИ за консумацията на горива за 2017г, по видове отнесени към 100 домакинства. Емисионните фактори за изгаряне на дърва в домашни печки и камини са взети от ЕАОС, която предоставя обобщен емисионен фактор за въглища без да отчита техния вид. Броят на домакинствата, включени в централната топлофикация на град Гълъбово е изключен от общия брой на домакинствата в града. Оценката на емисиите от транспорта е направена едновременно, чрез емисионен модел за суспендиране на прах от пътните платна и емисионен фактор за оценка на емисиите от сажди. Първият модел е заимстван от US ERA, а емисионния фактор за сажди от ЕАОС - 2016г. Крайния емисионен фактор е изчислен за условията в България: разпределение на МПС по вид гориво, разпределение на МПС по видове, в съответствие с националната база данни на КАТ към 01.07.2016г, последните актуални. Крайните резултати съответстват на сумата от суспендиран прах и сажди. За комплексна оценка на разсейването на емисиите от различни типове източници е използван лицензирания модел на Американската агенция за опазване на околната среда US ERA, ISC Aermод. Това е Гаусов модел за оценка на разсейването / описан и използван и от консултанта за оценка по пътя на въздействието на ползите от спазване на ВАР 21 и ВАР 23/ от комплексни източници за краткосрочни и дългосрочни периоди, вкл многогодишни. Крайните резултати се представят във вид на концентрации в мрежа от предварително избрани рецептори или чрез изчисляване на отлагания сухи, мокри или общо. За изчисляване са използвани множество модификации на гаусовото уравнение, включително с отчитане на релефа на терена. За всеки източник се въвежда надморска височина, височина на източника над земята, масова емисия на замърсителя, температура на газа на изход от източника и други. Отчитането на неравномерността на емисията става,

чрез въвеждане на почасово, седмично, месечно, сезонно и годишно натоварване на източника- интензивност на работа, а за линейния източник интензивност на движението на МПС. За да се отчете влиянието на сградите върху разсейването трябва да се знаят тяхната височина, ширина и дължина, ориентация спрямо използваната система координати. Оценката на точността на модела при определяне концентрацията на серен диоксид в градски условия сочи на разлика от 0.07 микрограма на кубичен метър между изчислената и измерената годишна концентрация, или относителната грешка е 2.9. Годишните емисии на серен диоксид и на ФПЧ10 от всички ТЕЦ са получени на базата на резултатите от СНИ за 2016г с използване на средномесечните данни за дебити и емисии с последващо обобщаване за годишен период. За ТЕЦ Марица Изток 2 моментните емисии от серен диоксид за всички ИУ са получени, чрез данните от СНИ за 2016г, тъй като данни за 2017г не са представени от оператора. Безразмерните коефициенти КМ отразяват промяната на средната месечна интензивност на работа на всяко ИУ и са въведени с цел да се отразява реалната интензивност по месеци - за месец октомври е регистрирана максимална емисия и тогава КМ е равно на 1, а за останалите месеци КМ се коригира за всеки месец. Определени са зоните с превишаване на алармения праг от 500 микрограма на кубичен метър серен диоксид и с превишаване на НОЧ3 от 350 микрограма на кубичен метър. Въздействието на ТЕЦ Марица Изток 2 покрива цялата източна част от изследваната територия като абсолютния максимум е 3432 микро грама на кубичен метър нормален въздух и е на около 6 000 метра южно от площадката на ТЕЦ. В зоната, в която ще бъде превишен алармения праг за най-малко един час в годината попадат четири населени места. Зоната с превишаване на ПС на СЧ НОЧ3 преминава през средата на територията на Мини Марица Изток. В западна посока влиянието на ТЕЦ Марица Изток 2 отслабва и в района на град Гълъбово и ПМ АИС Гълъбово максималните едночасови концентрации на серен диоксид достигат нива от 200 до 250 микро грама на кубичен метър нормален въздух. Влиянието на ТЕЦ Марица Изток 2 при формиране на максималните 24 часови концентрации на серен диоксид в района на град Гълъбово е в границите от 25 до 50 микро грама на кубичен метър нормален въздух. Следователно при това натоварване не е в състояние самостоятелно да предизвика СЧ и СД концентрации в град Гълъбово с нива, превишаващи, както ПС на СЧ НОЧ3 от 350 микрограма на кубичен метър нормален въздух, така и на ПС на СД НОЧ3 от 125 микрограма. Основната причина за това е разстоянието от 24.5км и розата на вятъра. В зоната на четири населени места обаче има превишаване на ПС на СД НОЧ3 от 125 микрограма на кубичен метър, както и на долния/горния праг на същите СД НОЧ3 -50 микрограма и 75 микрограма на кубичен метър нормален въздух. Комплексното въздействие на група източници Промисленост показва, че ТЕЦ Марица Изток 2 допринася за това цялата западна част на изследваната територия да е повлияна от влошено КАВ поради емисиите на серен диоксид от ИУ. В зоната, в която се създават максимални СЧК с нива над алармения праг са четири населени места. Зоната, в която се създават максимални СЧК с нива над ПС на СЧ НОЧ3 от 350 микрограма е още по-голяма и покрива източната част от територията на рудниците на ММИ. В района на град Гълъбово влиянието на промишлеността при формиране на максималните едночасови концентрации на серен диоксид е в границите от 200 до 250 микрограма на кубичен метър нормален въздух. Подобно е влиянието и върху селата в западната част на територията на общината. В рамките на една календарна година се създават поне шест СЧК с нива над алармения праг и праговите стойности на СЧ НОЧ3. Кумулативното въздействие на БО и Промисленост води до зона с превишение на СЧ НОЧ3 от 350 микрограма на кубичен метър с елипсовидна форма, с диаметър от 5 600 метър и малък диаметър около 3 000 м и покрива цялата територия на град Гълъбово и половината от територията на язовир Розов кладенец. Относителния дял на промишлеността при формиране на максималните средночасови концентрации на серен диоксид в общината е 57.1%, докато битовото отопление има дял от 42.9%. В селата битовото отопление не може да предизвика екстремни замърсявания, поради по малкото на брой население. В самия град Гълъбово БО има 79.1% дял за максималните едночасови концентрации, докато промишлеността участва с останалите 20.9% като това се отнася за отоплителния сезон - студените месеци на последното и на първото тримесечие от годината.

При анормални режими и ситуации на работа на ТЕЦ Марица Изток 2 - период на спиране и пускане на инсталацията и период на не работещи пречиствателни съоръжения е избран за

базов месец август на 2016г. Тогава няма БО и са измерени едни от най-високите СЧК и СДК. Целта е да се изчисли какви максимални приземни концентрации могат да бъдат достигнати, къде ще се очаква максимум на приземните концентрации и какви ще бъдат очакваните концентрации на серен диоксид в ПМ АИС Гълъбово, независимо от това, че не е възможно аварийната ситуация да продължи за цял месец. Максималната средночасова концентрация на серен диоксид в района на ПМ АИС Гълъбово е малко над 1050 микрограма на кубичен метър нормален въздух. През август 2017г в ПМ АИС Гълъбово е измерена максимална СЧК в размер на 1217.37 микрограма на кубичен метър. Броят на очакваните СЧК с нива превишаващи ПС на СЧ НОЧЗ от 350 микрограма е 21. През август 2017 в ПМ АИС Гълъбово са измерени 12 броя СЧК с нива над ПС на СЧ НОЧЗ. Мястото на абсолютния максимум при разпределението на максималните 24 часови концентрации е на 10 000 метра южно от ТЕЦ Марица Изток 2 при сценарий аварийна ситуация.

Ето защо оценката на ползите по метода път на въздействието не може да се приеме, защото входните данни водят до различни очаквани стойности на замърсителите, а от тях зависи и въздействието върху околната среда и човешкото здраве, както и кой да бъде източника на стойност на избегнатите щети, защото те са обективната мярка за ползата. Консултанта е приел коефициент неравност от 0.3 за пасища и мери срещу конкретна надморска височина, което се дава само за пример, но е аналогично и за всички други условия, като слънчева радиация и вятър, примерно, които определят устойчивостта на атмосферата.

По делото, при първото разглеждане е прието заключение по единична и тройна съдебно техническа експертиза с идентични задачи, а вещите лица са изслушани и в хода на настоящото производство.

Вещите лица поясняват, че концентрацията на замърсителя е непрекъснатата величина - липсват скокообразни изменения, а това означава, че с отдалечаване от точката на максимална приземна концентрация тя намалява постепенно поради разсейването по конвективен и/или дифузионен път. Уточнено е, че под максимална приземна концентрация не се разбира стойността, отговаряща на нормативната уредба. Значение има въпроса на какво разстояние от точката на максимума и в какви посоки концентрацията на замърсителя достига стойности, съответни на нормативната уредба. В таблица 5.3 от посочената Техническа обосновка са дадени максимална изчислена средногодишна концентрация на серен диоксид в приземния слой на атмосферата от 27.25 микрограма на кубичен метър, което е равно на 0.02725 милиграма на кубичен метър нормален въздух - температура нула градуса по Целзий и налягане от 101326 Pa. В милиграми на кубичен метър нормален въздух се измерва съдържанието на определен замърсител в отпадъчните газове, а микрограм е мерна единица за съдържанието на замърсителя във въздуха. Така в таблица 5.3 от Техническата обосновка са посочени стойности при дерогация и разрешено 97% сероочистване, които са изчислени по метода PLUME, но той според вещите лица не следва да се използва. Максимална средногодишна концентрация на серен диоксид във въздуха от 27.25 микрограма на кубичен метър, а концентрацията на живака в димните газове, изпускани в атмосферата е 50 микрограма на кубичен метър нормален въздух, съответно максималната средногодишна концентрация на живак е $5 \cdot 10^{-4}$ микрограма на кубичен метър. Неправилното тълкуване на резултатите се дължи и на грешките при използване на мерна единица милиграм в колони 2,3,5 и 6. Поради не представяне на работните файлове не може да се каже в коя точка е изчислената средногодишна максимална концентрация на серен диоксид тоест дали тя е на 29.5км от източника. По данни от Преработена и допълнена оценка за прилагане на НДНТ, средното съдържание на живак в използваните въглища е 302.5 микрограма на килограм, което води до концентрация в димните газове от 50 микрограма на кубичен метър нормален въздух. Според същата таблица максималната стойност на средногодишната концентрация на живак се получава в точка, отдалечена на 55 780 метра от последния източник, но поради липса на работните файлове не може да се проверят координатите на тази точка. Относно разстоянието, на което замърсяването със серен диоксид и живак оказва въздействие вещите лица поясняват, че размерите на изследваната област следва да бъдат достатъчни, за да представят в пълнота въздействието на обхванатите източници на замърсители.

Въздействието на замърсяването със серен диоксид и живак е изчислено на разстояние от 45 км при Анализа на ползите по две причини. Първо според Анализът след 45км нивото на замърсяване не е вероятно да надвишава това на фоновите концентрации. Второ, АЕ RMOD е модел, който гарантира изчисления в рамките на допустимата грешка до около 50 км от източника тоест, за да бъдат достоверни изчисленията не трябва да обхващат по-голяма област, защото моделът работи с хомогенни метеорологични полета, а на по-големи разстояния вероятността метеорологичните условия да са различни от тези при източника е много голяма. Времето за пренасяне на замърсител на разстояние по-голямо от 50 км нараства, през което време метеорологичните условия могат да се променят. Например - слънцето да залезе и характерната за конвективния граничен слой турбулентност да затихне, при което вертикалното смесване на замърсителите силно отслабва. На въпросите дали е изследвано вторичното замърсяване с фини прахови частици от консултанта, изготвил Анализа на ползите по двата метода - на щетите и на пътя на въздействието, вещите лица са отговорили, че когато замърсителя реагира с други вещества и се превърне в друг замърсител, тогава концентрацията на първичния замърсител намалява, а на вторичния се увеличава. Към вторичното замърсяване на въздуха може да се определи многократното утаяване и ресуспендиране на прахови частици от почви, сгуроотвали, табани, депа с натрупани инертни материали по пътната настилка и други. Реакцията на серния диоксид с влага във въздуха води до образуване на сярна киселина и това е вторично замърсяване. Тя от своя страна би могла да реагира с други частици във въздуха до сулфатни съединения. Наличието на серен диоксид обаче не води непременно до формиране на фини прахови частици. Той може да падне на земята като киселинен дъжд. Моделирането на превръщането на първичния замърсител във вторичен е твърде сложно и трудно. Нужни са детайлни познания в научни области като механизъм на възможните химични реакции, кинетиката на химичните взаимодействия, химичното равновесие, кинетиката на масопреносни и топлопреносни процеси в атмосферата. Моделът AERMOD допуска използването на някои силно опростени математични зависимости за описание на химични превръщания на определени замърсители в други такива / Анализа на ползите посочва приети проценти от серен диоксид и азотен окис да се превръщат във вторично замърсяване, но не го оценява/. Анализът на ползите не отчита вторичното замърсяване, дължащо се на химични реакции на замърсителите, конкретно серен диоксид с други вещества. Относно разстоянието, на което могат да бъдат пренесени първичните замърсители и вторичните вещите лица са отговорили, че е възможно то да бъде голямо, но преноса води до непрекъснато намаляване на концентрациите, поради разреждане. Следователно възможно е замърсителя да достигне и Република Гърция, в какъвто контекст е зададен въпроса с оглед изчислението на оператора, че максималната приземна концентрация на серен диоксид при 97% сероочистване се достига на разстояние 57.779км спрямо източника, а Република Гърция е на 56.46км. Но това непременно означава, че концентрациите на замърсителя ще се понижат. Колкото по-силен е вятъра толкова по-далечен е преноса, но и толкова по-силно е разреждането на замърсителите. Значимо замърсяване на територията на Република Гърция би било онова, което е самостоятелно предизвикано или при решаващ принос за нарушаване на съответните норми за КАВ на територията на Гърция или на други територии, извън тези на България. Максималната приземна концентрация на живак, която се достига на 57.779км, съгласно Техническата обосновка на оператора, е равна на 0.0000005 милиграма на кубичен метър, което е 600 пъти по-малко от единствената норма за КАВ по отношение на живак и съединенията му. Стойността на СГК на живак не е измерена от ИАОС, а е изчислена с използване на софтуерния пакет PLUME, който надценява средногодишните концентрации на замърсители, а подценява средночасовите или средноденонощните. Относно замърсяване на територията на Република Гърция със серен диоксид вещите лица се позовават на следните факти: ветровете със северна компонентна имат по-висока честота, отколкото тези с южна. Според данни от Trinity Consultants Dallas, USA, получени след обработка на сурови данни от метеорологична станция Безмер, отстояща на 27км от ТЕЦ Марица Изток 2 с най-голяма честота е вятърът от изток-североизток, следван североизточния и източния. При вятър изток-североизток, на пътя на емитираните от оператора серни оксиди е разположен пунктът за мониторинг на връх Рожен. За 2016г и 2017г максималните измерени средночасови, средноденонощни стойности на концентрация на серен диоксид в микрограм на кубичен метър в този пункт са: СЧ -7.90 за 2016г и 25.6 за 2017г при норма от

350 микрограма на кубичен метър; СД са 7.14 за 2016г при норма от 125 микрограма на кубичен метър. Значителното понижение на концентрациите на серен диоксид показва, че Родопите представляват сериозно препятствие за разпространението на замърсителите от ТЕЦ Марица Изток 2 към територията на Гърция. Същата роля играят и планините Сакар и Странджа, когато ветровете са от сектора 270-360 градуса. Ето защо съдът счита, че СНЦ, регистрирано в Република Гърция и граждани на тази държава нямат правен интерес, съгласно тези факти на българските учени, които разполагат с достоверни данни и ги представят на съда, както и при изготвяне на АПКАВ на община Гълъбово - конкретните за България атмосферни условия и данни, сочещи че не спазването на нормите е на територията на страната и засяга нейните граждани.

Воден от тези мотиви, Административен съд Стара Загора

РЕШИ

ОТМЕНЯ Решение № 50-Н0-ИО-А5/21.12.2018г на ИД на ИАОС по жалба на Сдружение „За земята-достъп до правосъдие“.

ОСЪЖДА ИАОС да заплати на Сдружение „За земята-достъп до правосъдие“ гр. София сумата от 5878лв/ пет хиляди осемстотин и седемдесет и осем/, представляваща разноски по делото.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на СНЦ „Грийн танк“ и на Г. А. П. и прекратява производството по делото в тази му част.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС на РБ в 14-дневен срок от връчването му, а в частта с характер на определение в 7-дневен срок.

СЪДИЯ: